

מטעמי תורת חיים

פרשת מקץ חנוכה – ניסי מלחמות החשמונאים

בתפילות ימי החנוכה מוסיפים הודאה על הניסים שהיו בימי החשמונאים "על הנסים ועל הפך קון ועל הגבורות ועל התשועות ועל הנפלאות ועל הנחמות שעשית לאבותינו בגמים הקים בך ה' בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו כשעמדה מלכותו וכן הרשעה על עמך ישראל לשפחם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך, ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, רבת את ריבם דנת את דינם נקמת את נקמתם, מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך, לך עשית שם גדול וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופך קון כהיום הזה. ואחר כך באו בגיד לך בידך ופנו את היכלך וטהרו את מקדשך והדליקו נרות בנצרות קדשך וקבעו שמונת ימי חנכה אלו בהלל גמור ובהודאה, ועשית עמך נסים ונפלאות ונודה לשמך הגדול סלה" (לפי נוסח ספרדי. ונוסח אשכנזי הוא בשינויים קלים).

ויש להתבונן, מה היו הניסים והנפלאות שנעשו במלחמות החשמונאים אשר עליהם נתקן להודות ולהלל כל שנה בתפילות של ימי החנוכה?

הנחש הקדמון הטיל זוהמא בחוה כדי לבטל תורה מישראל

הקב"ה בנה את חוה מתוך הצלע של אדם הראשון כפי שנאמר "ויפל יהו"ה אלקים תרדמה על האדם ויטש ויטח אחת מצלעותיו ויטח בשר תחתנה: ויבן יהו"ה אלקים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם" (בראשית ב, כא-כב). אחר כך מלאך הס"מ (וזהו פרשת בראשית דף לו ע"א ד"ה רבי יוסי אמר), שהתלבש על גבי הנחש הקדמון (נחלת בנימין) על טעמי המצוות מצוה לה ד"ה ואף קין ממזר היה, שתי ידות לר' אברהם חזקוני על התורה פרשת וישב ד"ה ובוה יובן), קלקל עם חוה והטיל בה 'זוהמא' (וזהו פרשת בראשית דף לו ע"א ד"ה רבי יוסי אמר, וזהו פרשת אחרי מות דף עו ע"ב ד"ה בשר שאתא חוה, וזהו פרשת פקודי דף רלא ע"א ד"ה ולבת דחב אדם, הרמ"ד וואלי פרשת בראשית סוף פרק ג, שתי ידות לר' אברהם חזקוני על התורה פרשת וישב ד"ה ובוה יובן), ועל ידי כן נכנסה בה 'רוח הטומאה' (ספר ציוני לר' מנחם ציוני פרשת תזריע דף סד ע"א ד"ה אשה). ועל זה נאמר "ותאמר האשה הנחש השיאני נאכל" (בראשית ג, ג), כאשר התיבה "השיאני" היא מלשון 'נישואין' (רש"י גמ' שבת דף קמו ע"א ד"ה כשבא נחש על חוה).

אחר כך כאשר היה אדם הראשון עם חוה אשתו, הוא נטמא בזוהמא שהיתה בה, ונטמא גם רוחו (שפתי כהן על התורה ספר בראשית פרק א' סוף ד"ה ובמדרש בראשון, 'מדרש תלפיות' ענף אדם הראשון ד"ה 'כשבא אדם על חוה' בשם השפתי כהן). ואותה הזוהמא שהטיל הנחש בחוה ונדבקה באדם הראשון, לא נפרדה מגופו ומשאר הצאצאים אשר יצאו מזרעו. לכן הצדיקים שעמדו בכל דור ודור היו מצרפים את 'הזוהמא' ומזקקים אותה מעט מעט, כמו כסף גולמי שמזקקים אותו ב'פכור' (ישערי אורה לר' יוסף גיקטיליא השער החמישי הספירה השישית ד"ה 'ואחר שהודענו אלו העיקרים הגדולים'). ואכן 'זוהמת הנחש' החלה להתברר על ידי שעברה שלוש עשרה 'נפות' על דרך שהיו מנפים את הסולת במקדש בשלוש עשרה נפות, והן היו עשרה דורות מנח עד אברהם ועוד שלושה דורות עד ימיו של יעקב אבינו. ואז יעקב היה יכול להביא לעולם בנים שהם צדיקים וקדושים (בית אלקים) להמביט שער היסודות פרק ג ד"ה עוד אני).

מטרת הנחש שהכשיל את חוה והטיל בה זוהמא היה לבטל את התורה והמצוות מישראל, כי האשה כורתת ברית לראשון שעמה (ראה גמ' סנהדרין דף כב ע"ב בשם רב), והנחש שהיה הראשון רצה שבעקבות מעשיו עמה יוכחש כוח חכמת התורה משאר צאצאיה (עפ"י 'בני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב ד"ה ואבאר לך). אלא שבשעה שעמדו ישראל בהר סיני וקיבלו את התורה, פסקה מהם לגמרי 'זוהמת הנחש' (גמ' שבת דף קמו תחילת ע"א, 'שער מאמרי רו"ל' להארי"י ז"ל פרק שישי על המשנה י' מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה, 'בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב ד"ה ואבאר לך) שהוטלה בחוה (זרע שמשון לר' שמשון נחמני פרשת בראשית דף ז ע"ב ד"ה גמרא דסנהדרין), עד שחזרו ישראל להיות כמו אדם הראשון לפני החטא הקדמון (ישערי אורה לר' יוסף גיקטיליא השער החמישי הספירה השישית ד"ה 'ואחר שהודענו אלו העיקרים הגדולים'). ולעומתם, אומות העולם שלא עמדו על הר סיני בשעת מתן תורה, לא פסקה מהם כלל זוהמת הנחש (גמ' שבת דף קמו תחילת ע"א, 'בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב ד"ה ואבאר לך).

היוונים ביקשו לעקור תורה מישראל כפי שעשה הנחש הקדמון

בימי החשמונאים התגברה 'קליפת יון', שהיתה יונקת מהס"מ ואשתו (ידרכי אמונה לר' צבי הירש ממונקאטש דרך סז ד"ה וסמוך לדרך הלו) שהם שני 'נחשים' בקליפה הנקראים 'נחש בריח' ו'נחש עקלתון' (ראה גמ' בבא בתרא דף עד ע"ב) ('בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות טו"ב ד"ה והנה כשעמדה) כאשר 'נחש בריח' הוא הזכר ו'נחש עקלתון' היא הנקבה (רשב"ם על גמ' בבא בתרא דף עד ע"ב ד"ה נחש בריח וד"ה 'עקלתון' ועייניו פירוש שמם). לכן התיבה 'יוון' עולה בגמטריא שתי פעמים 'נחש', וזה כאשר האות ו' שווה שבע מאות, לפי גמטריא של אותיות סופיות 'כמנפ"ץ' ('בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות טו"ב ד"ה והנה כשעמדה) והיוונים הללו היו חכמים גדולים יותר מכל הגויים שהיו לפנייהם, וגם אחריהם לא קמו כמותם (אור עינים לר' שלמה גניאל בחלק הראשון 'שבת ומילה ור"ח' ד"ה בהיות השלשה כוכבים). וחכמתם היתה מבחינת 'הנחש' שנאמר "והנחש הקהה ערום" (בראשית ג, א) ('בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות טו"ב ד"ה והנה כשעמדה), וכפי לשון התרגום "והנחש הקהה חסיד" (ראה 'תרגום אונקלוס' בראשית ג, א, 'תרגום יונתן' בראשית ג, א), שפירושו "והנחש היה חכם".

וכיון שהיוונים רצו לעקור את התורה, לכן עצתם היתה לעשות כמו 'הנחש הקדמון' שקלקל עם חוה קודם שנכנסה לחופה עם אדם הראשון ו'בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב בשם ר' פינחס מקארץ) ועל ידי כן הכחיש את כוח חכמת התורה מצאצאיה (עפ"י 'בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב ד"ה ואבאר לך), שכן ממש ביקשו היוונים להכניע שוב פעם את כוח חכמת התורה בישראל ולהגביר את 'החכמות החיצוניות' המזוהמות ('בני יששכר' מאמרי

הכרך הראשון בסדרת ספרי "מטעמי תורת חיים" של מחבר העלון, יצא במהדורה חדשה. הספר הנפלא עם אותיות מאירות עיניים ומפתח ערכים מפורט מאוד, מכיל חמישים מאמרים בסגנון העלונים, בנושאים מרתקים על כל חמשה חומשי תורה.

ניתן לברר פרטים נוספים על הספר ורכישתו בטלפון 052-718-3300

ניתן להשיג ב: תל אביב, חולון, אשדוד, פתח תקוה, צפת, בני ברק, רמלה, בית שמש, ביתר עלית, נתניה. בירושלים שכונות: בית וגן, גבעת מרדכי, הר נוף, הר חומה, נווה יעקב, קרית משה, ובגאולה בחנות "ספרי מאה שערים". ניתן להשיג גם בעוד ערים וכן בשליחות עד הבית.

(הכרך השני של סדרת ספרי "מטעמי תורת חיים" טרם נדפס, ואי"ה ובלי נדר תבוא לגביו הודעה נפרדת בעוד כמה שבועות)

חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ג ד"ה ונראה לי עוד) **על ידי שתוטל מחדש זוהמא בבתולת ישראל** (יבני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב בשם ר' פינחס מקאריץ). **לכן הם גזרו שכל בתולה הנכנסת לחופתה תקלקל קודם עם ההגמון היווני, ורק אחר כך תלך להינשא לבעלה** (ראה גמ' כתובות דף ג ע"ב) (זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ג פרק צא דף רפה ד"ה אמנם שרש, 'אמרי נועם' לר' מאיר מדזייקוב מאמר יוס' ו' דחנוכה ד"ה ונהנה עלה זית). וזה הטעם שנס פך השמן נעשה לישראל דווקא בכך החתום בחותם של 'כהן גדול' כדי לרמוז על הגזירה הקשה, היות שכהן גדול אסור לקחת אשה שנבעלה אלא רק "והוא אֲשֶׁה בְּבִתּוֹלָהּ יִקָּח" (ויקרא כא, יג) (יבני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב).

גזירה זו שבת ישראל בתולה תקלקל תחילה עם ההגמון היווני לפני כניסתה לחופה, הגיעה מה'סטרא אחרא' (יבני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות קכה ד"ה עוד זאת אדרש לך) **במטרה לקלקל את בת ישראל, כי כאשר יישא אותה בן ישראל הוא ייקח עמו אשה שכבר התקלקלה ועל ידי זה גם ייפגם בעליונים**. ועל גזירה זו נתקן לומר ב'על הנסים' שביקשו היוונים הרשעים **"לְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי רְצוֹנָךְ"** (יבני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות קכה סוף ד"ה וכאשר תתבונן). והיוונים רצו לעורר בזה גם את חטאי דור המבול, כי גם שם כל נערה שהיתה כבר מקושטת על מנת להיכנס לחופה עם בעלה, היתה מחויבת לפגום תחילה עם הגדול שבהם שנאמר **"וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹקִים אֶת פְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הָנָה"** (בראשית ו, ב), **וכפי זה ממש גזרו היוונים** (אמרי נועם' על התורה לר' מאיר מדזייקוב מאמר יוס' ו' דחנוכה ד"ה ונהנה עלה זית). ועוד הוסיפו היוונים, שכל אשה שהיא בטומאת נדתה לא תטהר לבעלה. וכל גזירות אלו היו על מנת שתשקענה הנשים בטומאות ולא יוכלו להיבנות מזרע הקדושה, ובהו ייפגמו ישראל (זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי חנוכה דף רפה ע"א אמנם שורש אלו).

ואמרו רבותינו שגלות יון נרמזה בפסוק **"וְחִשְׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם"** (בראשית א, ב), כי הם החשיכו את עיניהם של ישראל בגזירותיהן (בראשית רבה' ב, ד), שביטלו את הדלקת המנורה וסגרו את שערי הטבילה על מנת להגביר את טומאת הנידה (אמרי נועם' לר' מאיר הורוביץ מדזייקוב חנוכה דף מז ע"ב ד"ה במשנה שלשה דברים), והתגבר תוקפם וממשלתם בסוף ימי כסלו שאז זמן החושך בלילות מתארך (יבני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות קח ד"ה אלו להבין). **כל מטרתם של היוונים היה לאבד את נשמות ישראל**, ועל כך נתקן לומר ב'על הנסים' **"כִּשְׁעֲמָדָה מִלְכּוֹת יוֹן הִרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל"** שהכוונה לנשמות ישראל (יבני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות ט ד"ה ואפשר לומר). אמנם הקב"ה עשה נס (בעל הטורים' בראשית כו, כב) על מנת שיוכלו נשות ישראל הנשואות לטבול ולסלק ולבטל מעליהן את 'הקליפות' של טומאת נידתן (דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממנוקאטש דרך צד ד"ה זה היה הענין), שנעשה לכל אחד ואחד מישראל מקוה מים בביתו, וכך יכלו הנשים לטבול לטהרתן (בעל הטורים' בראשית כו, כב, 'פירוש סידור התפילה' לר' אלעזר מגרמיזא על תיבות התפילה 'ואתה ברחמיך הרבים').

אנטיכוס מלך יון היה מלך גדול וחזק ותקיף בממשלתו, וכל המלכים היו שומעים לו. הוא כבש מדינות רבות ומלכים חזקים, החריב את טירותיהם ושרף באש את היכליהם, ולא קם מלך כמוהו מימי אלכסנדרוס המלך. ובשנת עשרים ושלוש למלכותו שהיא שנת מאתים ושלוש עשרה לבניין בית המקדש השני, נתן אנטיכוס פניו לעלות על ירושלים. אז החליט אנטיכוס הרשע לשלוח את ניקנור שהיה מִשְׁנָה לו, ביחד עם חָל גדול אל העיר ירושלים. **ניקנור אכן הגיע אל העיר והרג שם רבים**. הוא נכנס לתוך בית המקדש (מגילת אנטיכוס' אות יב ד"ה וחוה בימי אנטיכוס) **ועל ידי כן הגביר את כוח 'הקליפות'** (מאור עינים' לר' מנחם נחום מצ'רנוביל על התורה לפרשת מקץ דף כו ע"א ד"ה מאי חנוכה), **ובנה 'בְּמָה' באותו מקום בו היתה השראת השכינה, ושחט על גביו חזיר ואחר כך הביא את דמו לעזרת הקודש** (מגילת אנטיכוס' אות יב ד"ה וקמל בא קמלא). **ושבו גברה בזה כוחה של 'הקליפה'**. ורמז לכך כי התיבה 'חזיר' עולה בגמטריא 'קליפה' (מגלה עמוקות - רנב אופנים' אופן סו, 'ילקוט חש' ערך בבל מדי יון ואדום אות לה ד"ה בשנת ר"י).

מיכאל המלאך נשלח ממרומים לסייע במלחמות החשמונאים

תחילת התעוררות החשמונאים להילחם ביוונים היתה על גזירת הקלקול של בנות ישראל עם ההגמון (ירסיסי לילה' לר' צדוק הכהן מלובלין דף פד ע"ב ד"ה ותחלת התעוררות החשמונאים), כי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי היה ראש הדור ההוא (יבני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות יא ד"ה מתתיהו כבר) והיתה לו בת שלא היה כיופיה בעולם, והיתה מקודשת לאיש. **ובא אחד מן היוונים ותפשה בראשה ושטח ספר תורה וביקש לקלקל עמה בפני ארוסה על גבי ספר התורה**. ואז אחיה אלעזר הכהן שהיה מהחשמונאים בטח בה' שיעשה לו נס, ומיד תפס את הסיף וחתך את ראשו של היווני והחל להרוג בגיבורים שלהם הרבה מאוד. ועל זה נתקן ב'על הנסים' לומר **"שִׁעֲמָדָת לָהֶם פַּעַת צֶרֶתם"** היא גזירת אחותם (פירוש סידור התפילה' לר' אלעזר מגרמיזא על תיבות התפילה 'ואתה ברחמיך הרבים'). **וזה היה עיקר הנס של חנוכה לבטל את החיבור של כל בנות ישראל עם היוונים** (ירסיסי לילה' לר' צדוק הכהן מלובלין דף פד ע"ב ד"ה ותחלת התעוררות החשמונאים). ומטעם זה גם הנשים חייבות במצות נר החנוכה, שהרי הן נצלו בנס מהגזירה (רש"י גמ' שבת דף כג ע"ב ד"ה חיו באותו הנס) של חיבור בתולות ישראל עם היוונים הטמאים (עפ"י 'ירסיסי לילה' לר' צדוק הכהן מלובלין דף פד ע"ב ד"ה ותחלת התעוררות החשמונאים).

הקב"ה עשה לחשמונאים נס גדול, ושלח להם את מיכאל המלאך (ישל"ה הקדוש' תורה שבכתב פשוט וישב מקץ ויגש הנקרא 'צאן יוסף' ד"ה ונהנה ידוע בדברי רבותינו, 'דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממנוקאטש דרך עה ד"ה ומה מובן שנשא) **שהוא 'הכהן הגדול'** (זוהר פרשת לך לך דף פ ע"א ד"ה ומיכאל כהנא רבא, זוהר פרשת יתרו דף סז ע"ב ד"ה אית מלך', זוהר פרשת פקודי דף רלא ע"א ד"ה יתא חאי כיון, זוהר פרשת צו דף לג ע"א ד"ה 'הכי עם הארץ' ועוד מקומות רבים) **העומד ומקריב קרבנות בבית המקדש העליון** (ראה גמ' חגיגה דף יב ע"ב), **והוא השר של ישראל** (עבודת הקדוש' לר' מאיר בן גבאי חלק ג פרק ג ד"ה ועוד הביא ראיה, 'מצודת דוד' דניאל י, כא) **והוא השר של ישראל** (עבודת הקדוש' לר' מאיר בן גבאי חלק ג פרק ג ד"ה ועוד הביא ראיה, 'מצודת דוד' דניאל י, כא) **וכפי שאמר גבריאל המלאך, כי אף אחד מצבא השמים לא מבקש את גאולת ישראל אלא רק מיכאל השר של ישראל מסייע בעדם שנאמר "וַיֹּאמֶר הַיְדַעְתָּ לָמָּה בָּאתִי אֵלַיךְ וְעַתָּה אָשׁוּב לְהַלָּחֵם עִם שָׂר פָּרֹס וְאֶנִּי יוֹצֵא וְהִנֵּה שָׂר יוֹן בָּא: אֶבֶל אֲגִיד לְךָ אֶת הָרָשׁוּם בִּכְתָב אֲמֹת וְאִין אֶחָד מִתְחַזֵּק עִמִּי עַל אֵלָה כִּי אִם מִיכָאֵל שְׂרָפָם"** (דניאל י, כ-כא) (מצודת דוד' דניאל י, כא).

ה' יתברך שלח לעזרת החשמונאים את מיכאל המלאך, ומטעם זה נשאו החשמונאים דגלים שהיה כתוב עליהם שם **'מכבי'**, כי מיכאל המלאך ממונה על השם הקדוש **'מכבי'**, והחשמונאים התכוונו לרמוז על המלאך (דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממנוקאטש דרך עה ד"ה ובהו מובן שנשא). והוא בסוד הפסוק **"כִּי תַעֲבֹר בְּפִיָּם אֶתְּךָ אֲנִי וּבִנְיָהוּ לֹא יִשְׁקֹפֶךָ כִּי תֵלֵךְ בְּמוֹ אֵשׁ לֹא תִקְוָה וְלֹקְהָהּ לֹא תִבְעֶר בָּךְ"** (ישעיה מג, ב) שהשם הזה **'מכבי'** של מיכאל המלאך יש בכוחו **לכבות את אש** (תקוני זוהר חש' תיקון ספרא ד"ה ואינון ימא ותקפא דימינא) **הגיהנום** (דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממנוקאטש דרך נ ד"ה ולזה יש לפרש), **ולהושיע את ישראל** (מדרש תלפיות' לר' אליהו הכהן מחבר 'שבט מוסר' ענף הכלים ד"ה 'להנצל מכל כלי זין' מתוך כתב יד). ואכן בעזרת השם **'מכבי'** שהיה מופיע על דגלו של יהודה החשמונאי, היה יהודה מנצח את המלחמות (א"ר החיים' לר' אברהם חיים הכהן על התהלים מזמור ב, ב). וכן הוא לכל אדם שיכתוב שם **'מִכְבֵּי'** בניקוד כזה בחומר העשוי מכסף וידיקנו ויישאנו עליו — ינצל מכל כלי זין ולא יהיה לו ממה לירא כלל (מדרש תלפיות' למחבר 'שבט מוסר' ענף הכלים ד"ה 'להנצל מכל כלי זין' מתוך כתב יד. וראה 'ספר הליקוטים' להאר"י ז"ל ספר ישעיה פרק ט ד"ה 'כי יולד לנו' כי שם **'מכבי'** עולה בגמטריא ע"ב. והוסיף על כך 'צורר המור' לר' אברהם סבע פרשת ואתחנן פרק ו ד"ה 'ולכן רצה השם' שהוא **'שם המפורש'** ובו פעלו החשמונאים עיניים).

שם **'מִכְבֵּי'** עולה מראשי תיבות הפסוק **"מִי כְמִכָּה בְּאֵלִם יְהוָה"** (שמות טו, יא) (א"ר החיים' על התהלים לר' אברהם חיים הכהן מזמור ב, ב), **והחשמונאים היו אומרים פסוק זה כדי לעורר את כוח המלאך לעזרתם** (דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממנוקאטש דרך נ ד"ה ולזה יש לפרש). וכך התקיים בהם במלחמותיהם **"יִשְׁבָּרָךְ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב"** (תהלים כ, ב) שסופי התיבות עולים **'מכבי'** (א"ר החיים' על התהלים לר' אברהם חיים הכהן מזמור ב, ב), **ובעזרת מיכאל המלאך גברו החשמונאים על שונאיהם שקמו עליהם לרעה וחרפו מערכות אלקים חיים** (זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי לחנוכה דף רפה ע"א ד"ה והרשינו נגד ישראל). ופך השמן אשר היה חתום בחותמו של כהן גדול רומז לעזרתו (ראה גמ' שבת דף כא ע"ב) של מיכאל הכהן הגדול בעליונים (ישל"ה הקדוש' תורה שבכתב פשוט וישב מקץ ויגש הנקרא 'צאן יוסף' ד"ה ונהנה ידוע בדברי רבותינו, 'דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממנוקאטש דרך עה ד"ה וזה היה הענין). וזכר לנס שעשה להם ה' יתברך כאשר שלח את מיכאל המלאך לעזרתם, **הקימו החשמונאים עמוד**

מִשִּׁישׁ וְחֶרֶטוֹ עָלָיו בַּחֶרֶט בְּרִזָּל וְעוֹפֶרֶת אֶת הַשֵּׁם 'מַכְבִּי' (זִכָּר דָּוִד מֵאֲמָר גַּ תְּחִילַת פֶּרֶק צֹא דָף רֶפֶה ד"ה וְהִרְשִׁיעוּ נֹגַד יִשְׂרָאֵל). דָּבָר זֶה הָיָה גַם מֵהוּוֹה זָכָר לִנְפִלְאוֹת ה', אִיךְ שִׁיּוּחָן הָרַג שֶׁבַע מֵאוֹת שְׁבַעִים וְשָׁנִים אֶלֶף חִיילִים יוֹנִים, רַק בְּאִמְצָעוֹת חֶרֶב. וְהִיא זֶה כּוֹחַ שֶׁאִינוֹ טֹבַעִי כִּי אִם אֶלֶקִי (אֹצֵר חַיִּים) לִרְיָ יִשׁוּעָה הַלֹּי סוּף פֶּרֶשֶׁת תְּרוּמָה דָּף מֵא ע"א ד"ה וּמִיִּישׁ שֶׁבִנָּה הַעֲמוּד).

ה' יתברך עשה ניסים ונפלאות לחשמונאים שנלחמו ביוונים הרשעים

הַיּוֹנִים בָּאוּ לְהִלָּחֵם בִּישְׂרָאֵל עִם צֶבָא אֲדִיר שֶׁל מֵאוֹת אֶלְפֵי חִיילִים (עֲפ"י 'פִּירוּשׁ סִידוּר הַתְּפִלָּה' לַמַּחֲבֵר 'הַרְוֻחָה' עַל תִּיבוֹת 'רֵבֶת אֶת רִיבִים') אֲךְ מִתְּתִיחָוּ וּבִנְיָו עֲמָדוֹ בְּאִמּוֹנָתָם בַּהֲקִבָּה וְהַתְּקִיִּים בָּהֶם הַתִּיבוֹת 'חֲלָשׁ יֵאֲמָר גְּבוֹר אֲנִי' (רֹאה יוֹאֵל ד, ז) שֶׁהָן בְּגִמְטְרִיא 'מִתְּתִיחָו' (יֵאֲמָרִי נֹעֵם) לִרְיָ מֵאִיר מִדִּזְיָקוֹב פֶּרֶשֶׁת וְיֹשֵׁב דְּרוֹשׁ לַחֲנוּכָה ד"ה בְּמִדְרַשׁ פ' בֹּא, וְעָשׂוּ טֹבָה רַב בְּשׁוֹנָאִיהֶם וְלֹא נִחְלְשׁוּ בַּגְבוּרָתָם (מִרְבָּה לִסְפָּר עַל הַגִּדָּת פֶּסַח לִרְיָ יִדִּידִיהָ טִיֵּאָה וְוִיל תִּלְמִידוֹ שֶׁל ר' יִהוֹנָתָן אֵיִיבִשְׁיָן וּבְנֵי שֶׁל מַחֲבֵר סֵפֶר 'קֶרֶבֶן נִתְנָאֵל' דָּף מֵח ע"ב עַל ד"ה וְאֵתָּא שׁוּחַט). וְאֵז הַקֶּבֶ"ה עָשָׂה עִמָּהֶם נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, שֶׁעַל כָּל חָץ שֶׁהָיָה יוֹרֵה הַיּוֹנִי לְהַכּוֹת אֶחָד מִישְׂרָאֵל, הָיָה בֹא מֵלֶאֱךָ מִשְׁמַיִם וְנוֹעֲצוֹ בִּלְבּוֹ שֶׁל הַיּוֹנִי (פִּירוּשׁ סִידוּר הַתְּפִלָּה לִרְיָ אֲלֵעוֹר מִגְרַמִּיזָא מַחֲבֵר 'הַרְוֻחָה' עַל תִּיבוֹת 'רֵבֶת אֶת רִיבִים'), וְאֵז הַחִיילִים שֶׁל אֲנִטְיוֹכוֹס הָיוּ בּוֹרְחִים מִפְּנֵי הַחֲשֻׁמוֹנָאִים (יֵאֲמָרִי נֹעֵם) פֶּרֶשֶׁת וְיֹשֵׁב דְּרוֹשׁ לַחֲנוּכָה ד"ה בְּמִדְרַשׁ פ' בֹּא. וְכִשְׁהָיוּ הָאֲחִים מִבֵּית חֲשֻׁמוֹנָאִי רוֹאִים אֶת הַנִּסִּים הַלָּלוּ אָמְרוּ 'ה' נִלְחַם לָנוּ!'. וְכֹאשֶׁר אֶחָד מִמְּלָכֵי הַגּוֹיִים הָיָה נִהָרָג בְּמִלְחָמָה עִם הַחֲשֻׁמוֹנָאִים, הָיוּ מִיד בָּאִים מֵלֶאֱכִי הַשֶּׁרֶת וְלֹקָחִים אֶת כָּל מִמּוֹנוֹ וּמִטִּילִין לַתּוֹךְ בְּתִיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל (פִּירוּשׁ סִידוּר הַתְּפִלָּה עַל תִּיבוֹת הַתְּפִלָּה 'רֵבֶת אֶת רִיבִים').

הַמִּלְחָמָה הַגְּדוֹלָה שֶׁעָשׂוּ הַחֲשֻׁמוֹנָאִים בִּימֵי הַיּוֹנִים וְנִיצְחוּ, הִיתָה עַל יְדֵי עֲזָרָה מִשְׁמַיִם (הֶרֶמְי"ד וּוְאֵלִי פֶרֶשֶׁת וְיֹגֵשׁ עַל הַפְּסוֹק 'וּמִקְצָה אֲחִיו'). כִּי לִפִּי הַטֵּבַע לֹא הָיָה אֲפֹשֶׁר לַחֲמֶשֶׁת בְּנֵי חֲשֻׁמוֹנָאִי לְהִיטֵם מִנְצָחִים אֶת אֹמֶת יוֹן, שֶׁבָּאוּ עַל יִשְׂרָאֵל עִם חִיילִים רַבִּים כָּחוֹל אֲשֶׁר עַל שִׁפְתֵּי הַיָּם. אֲלֵא שְׁזִכּוֹת גְּדוֹלָה עֲמָדָה לָהֶם (יִגְבּוֹל בְּנִימִין עַל הַתּוֹרָה לִרְיָ בְּנִימִין הַכֹּהֵן חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ ג' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר א ד"ה וּבִינִי) וּפְחָד גְּדוֹל נָפַל עַל הַיּוֹנִים, עַד שֶׁיִּכְלּוּ בְּנֵי חֲשֻׁמוֹנָאִי לְהַרְגוֹ לְבָדָם אֶת כָּל הַיּוֹנִים הַלָּלוּ (יִזְרַע מִשְׁשׁוֹן לִרְיָ שִׁמְשׁוֹן נִחְמָנִי עַל מְגִילַת אֶסְתֵּר דָּף נג ע"ב ד"ה וְשִׁלְלִים לְבוֹז). וְהַקֶּבֶ"ה הוּא זֶה שֶׁהַעֲמִיד אֶת בְּנֵי הַחֲשֻׁמוֹנָאִי גּוֹאֲלִים תְּמִימִים צְדִיקִים וְיֹשִׁירִים שֶׁעַל יָדָם הִיתָה תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה לְיִשְׂרָאֵל, כִּשְׁהָרְגוֹ הָרַג רַב בְּאוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל (זִכָּר דָּוִד מֵאֲמָר גַּ תְּחִילַת פֶּרֶק צֹא דָף רֶפֶה ד"ה וְהִרְשִׁיעוּ נֹגַד יִשְׂרָאֵל), מִכַּת חֶרֶב וְהָרַג וְאוֹבֵדָן עַד שֶׁגִּבְרָה יָדָם וְנִיצְחוּם (סִדֵּר הַיּוֹם לִרְיָ מֹשֶׁה בֶּן מִכִּיר בַּחֲלֶק 'סִדֵּר חֲנוּכָה וְקִרְיָאוֹת לַחֲנוּכָה' ד"ה ב"ה בְּכִסְלִי). וְגִבְרוּתָם הַתְּפִרְסָמָה בֵּין הָאוֹמוֹת, וּפְחָד נָפַל עַל כָּל הָעַמִּים (זִכָּר דָּוִד מֵאֲמָר גַּ תְּחִילַת פֶּרֶק צֹא דָף רֶפֶה ד"ה וְהִרְשִׁיעוּ נֹגַד יִשְׂרָאֵל) מַחֲמַת גּוֹדֵל הַנִּסִּים שֶׁנַּעֲשׂוּ לָהֶם (עֲבֻדַת הַגְּרִשׁוֹנִי ר' גְּרִשׁוֹן בֶּן אֲבֶרְהָם אֲחִי הַגִּר"א עַל שִׁיר הַשִּׁירִים פֶּרֶק ו בְּפִסּוֹק 'אִיּוֹמָה כְּנִדְגָלוֹת' דָּף כה ע"א ד"ה אִיּוֹמָה כְּנִדְגָלוֹת).

שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בָּאוּ הָאוֹיְבִים עַל יִשְׂרָאֵל. פֶּעַם רִאשׁוֹנָה בֹּא נִקְנוֹר הַרְשָׁע (יִגְבּוֹל בְּנִימִין עַל הַתּוֹרָה לִרְיָ בְּנִימִין הַכֹּהֵן חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ א' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה הֵנָּה עַל הַנִּסִּים) בְּשִׁלְחוֹת אֲנִטְיוֹכוֹס הַמֶּלֶךְ (מְגִילַת אֲנִטְיוֹכוֹס ד"ה בה שְׁעָתָא), וְהָיָה מִנִּיף יָדוֹ עַל יְהוּדָה וְיִירוּשָׁלַיִם וְאוֹמֵר "מִתִּי תִפּוֹל בִּידִי וְאֶעֱשֶׂה בָּהּ מָה שֶׁלִּיבִי חָפֵץ!" (זִכָּר דָּוִד מֵאֲמָר שְׁלִישִׁי דָּף רֶפֶד ע"ב תְּפִילַת פֶּרֶק צֹא דָף רֶפֶה ד"ה יָמִים הָאֵלֶּה) וְכִשְׁבָּא לְיִירוּשָׁלַיִם הוּא בִנָּה 'בִּמְה' בְּמִקּוֹם הַקּוֹדֶשׁ. וְאֵז יָצָא אֲלֵעֲזֵר הַכֹּהֵן (יִגְבּוֹל בְּנִימִין עַל הַתּוֹרָה לִרְיָ בְּנִימִין הַכֹּהֵן חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ א' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה הֵנָּה עַל הַנִּסִּים) מִבְּנֵי הַחֲשֻׁמוֹנָאִי, וְהָיָה הוֹרֵג בַּחִיילוֹתָיו עַד שֶׁהִגִּיעַ לְקִרְוֹן שֶׁלּוֹ וְקִטַּע אֶת יָדוֹ וְחָתַךְ אֶת רֹאשׁוֹ וְתָחַב אוֹתוֹ בַּעֲץ. וְכֹתֵב מִלְמֻטָּה "פֶּה שְׂדִיבֵר בְּאִשְׁמָה וְהִיד שִׁפְשֻׁטָּה בְּגֹאוֹה תִתְּלָה כְּנֹגַד יִירוּשָׁלַיִם!" (זִכָּר דָּוִד מֵאֲמָר שְׁלִישִׁי דָּף רֶפֶד ע"ב תְּפִילַת פֶּרֶק צֹא דָף רֶפֶה ד"ה יָמִים הָאֵלֶּה) לָכֵן הַשֵּׁם שֶׁלּוֹ 'נִקְנוֹר' עִם הַכּוֹלָל עוֹלָה בְּגִמְטְרִיא 'זִית', עַל שֶׁבָּאוּ הַכֹּהֲנִים שֶׁהָיוּ מִשְׁוּחִים בְּשִׁמֹן זִית וְגִבְרוּ עָלָיו וְהָרְגוּהוּ, וְאַחֵר כֵּךְ גַּם נַעֲשֶׂה לָהֶם נֶס בְּפֶדֶ שִׁמֹן זִית (יִגְבּוֹל בְּנִימִין חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ ג' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה אֲמֵנִם יוֹבֵנוּ). וְעַל נְפִילַת נִקְנוֹר נִתְקַן לּוֹמֵר ב'עַל הַנִּסִּים' אֶת הַתִּיבוֹת "רַבְּבָתָּ אֶת רַיָּבָם" (יִגְבּוֹל בְּנִימִין חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ א' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה הֵנָּה עַל הַנִּסִּים).

וּפְעַם שֵׁנִיָּה בֹּא בְּגִרִּיס הַרְשָׁע (יִגְבּוֹל בְּנִימִין חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ ג' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה אֲמֵנִם יוֹבֵנוּ) שֶׁהָיָה מִשְׁנָה לְמֶלֶךְ אֲנִטְיוֹכוֹס (מְגִילַת אֲנִטְיוֹכוֹס אוֹת ה ד"ה וְאֵף בְּגִרִּיס) וְעָמְדוֹ חֵלֶל גְּדוֹל מֵאֲדָּ מֵאֲדָּ (יִגְבּוֹל בְּנִימִין חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ א' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה הֵנָּה עַל הַנִּסִּים). וְעָשָׂה 'רַעָה' עִם יִשְׂרָאֵל כִּפִּי שְׁעוֹלָה בְּגִמְטְרִיא שְׁמוֹ 'בְּגִרִּיס' (יִגְבּוֹל בְּנִימִין חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ ג' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה אֲמֵנִם יוֹבֵנוּ), כֹּאשֶׁר בִּיטֵל מֵהֶם מִצְוֹת 'שִׁבְתִּי' 'בְּרִית מִלְּחָה' וְקִידוּשׁ הַחוּדֶשׁ. וּבְגִרִּיס הָרַג בִּירוּשָׁלַיִם רַבִּים מֵאֲלוֹ שְׁעִבְרוּ עַל גִּזְרֹתָיו הַקִּשּׁוֹת (יִגְבּוֹל בְּנִימִין חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ א' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה הֵנָּה עַל הַנִּסִּים), כִּפִּי שִׁפְשֻׁטָּה אֶחָת שֶׁרָף מַעֲרָה עִם אֶלֶף אִישׁ וְאִשָּׁה, שֶׁהָיוּ מִתְּחַבְּאִים בָּהּ כִּדִּי לְשִׁמּוֹר עַל הַשִּׁבְתָּ. וְכֵן רַבִּים מִישְׂרָאֵל מִסְּרוּ אֶת נַפְשָׁם וּמָתוּ עַל קִיּוֹם בְּרִית הַמִּילָה וְשָׂאֵר מִצְוֹת וְלֹא שִׁינּוּ אֶת בְּרִית אֲבוֹתָם. וְאֵז יָצְאוּ אֵלָיו חֲמֶשֶׁת בְּנֵי מִתְּתִיחָו וְנִלְחֲמוּ בּוֹ, וְהָרְגוּ בְּיוֹנִים הָרַג רַב (עֲפ"י 'מְגִילַת אֲנִטְיוֹכוֹס אוֹת ה ד"ה אֲרִין בְּגִרִּיס). וּבְגִרִּיס בְּרַח מִפְּנֵי הַחֲשֻׁמוֹנָאִים בְּסָפִינָה חֲזָרָה אֶל אֲנִטְיוֹכוֹס הַמֶּלֶךְ. וְעַל כֵּךְ נִתְקַן לּוֹמֵר ב'עַל הַנִּסִּים' "זִנְתָּ אֶת דִּינָם" (יִגְבּוֹל בְּנִימִין חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ א' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה הֵנָּה עַל הַנִּסִּים).

וּפְעַם שְׁלִישִׁית בֹּא שׁוֹב בְּגִרִּיס הַרְשָׁע עִם עוֹד מְמָלְכוֹת וְעַמִּים וּפִילִים מִשְׁוֹרִינִים (מְגִילַת אֲנִטְיוֹכוֹס אוֹת מוֹ ד"ה וְשִׁפְרָה פִּתְגָמָא) בְּחֵלֶל כְּבֹד הַרְבֵּה יוֹתֵר. אֲלֵא שֶׁאֵז נִקְמוּ הַחֲשֻׁמוֹנָאִים אֶת נִקְמָתָם כֹּאשֶׁר רָדְפוּ אַחֲרָיו וְשִׁרְפוּ אוֹתוֹ בָּאֵשׁ, וְהָכּוּ אֶת חִיילָיו עַד בְּלָתִי הַשָּׂאִיר לוֹ שְׂרִיד. וְגַם אֲנִטְיוֹכוֹס הוֹצִיךְ לְבִירוֹחַ לְמִדְיָנָה הָיָה (יִגְבּוֹל בְּנִימִין חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ ג' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה אֲמֵנִם יוֹבֵנוּ) כִּדִּי לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹ כִּשְׁהוּא אֲבָל וְחָפִי רֹאשׁ, אֲךְ בְּדֶרֶךְ נָפַל מִמְּרַכְבּוֹ וְנִשְׁבְּרוּ עֲצָמוֹתָיו כִּי הָיָה גּוֹפּוֹ כְּבֹד. וְעוֹד הוֹסִיף לוֹ ה' מַכָּה שֶׁהָיָה רִיחוֹ כְּמוֹ נִבִּילָה עַל שִׁנְתָּתוֹ מַעֲיוֹ, וְאִנְשֵׁיו בְּרַחוּ מִמֶּנּוּ עַד אֲשֶׁר מָת (זִכָּר דָּוִד מֵאֲמָר שְׁלִישִׁי דָּף רֶפֶד ע"א פֶּרֶק פֶּס ד"ה וְאֶעֱיִיג שֶׁאֲנַחֲנוּ). וְעַל כֵּךְ נִתְקַן ב'עַל הַנִּסִּים' לּוֹמֵר "נִקְמָתָ אֶת נִקְמָתָם" (יִגְבּוֹל בְּנִימִין חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ ג' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה אֲמֵנִם יוֹבֵנוּ). וְחֲמֶשֶׁת בְּנֵי שֶׁל מִתְּתִיחָו הַחֲשֻׁמוֹנָאִי שֶׁהָיוּ יְהוּדָה, יוֹנָתָן, יוֹחָנָן, שִׁמְעוֹן וְאַלְעֲזָר (סִפְר' שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים לִרְיָ נֶטוּ מִנְמִירֹב בְּסוּף הַחֲלֶק הַרִאשׁוֹן 'שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים') אֲשֶׁר נִיצְחוּ אֶת אֹמֶת יוֹן (יִגְבּוֹל בְּנִימִין עַל הַתּוֹרָה חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ ג' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר א ד"ה וּבִינִי), נִתְקַן כְּנִגְדָם לְהוֹדוֹת ב'עַל הַנִּסִּים' עַל חֲמֶשֶׁת דְּבָרִים "מִסְרָתָ גְּבוּרִים בְּיָד חֲלָשִׁים, וְרַבִּים בְּיָד מְעָטִים, וְטָמְאִים בְּיָד טְהוּרִים, וְרַשְׁעִים בְּיָד צְדִיקִים, וְזָדִים בְּיָד עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ" (יִגְבּוֹל בְּנִימִין חֶלֶק ב' דְּרוֹשׁ א' מִקֶּץ וְחֲנוּכָה דָּף קֶדֶד ע"ב טוֹר ב ד"ה הֵנָּה עַל הַנִּסִּים).

הַיּוֹנִים רָצוּ לְמִשׁוֹךְ שִׁפְעָה לְסִטְרָא אַחֲרָא עַל יְדֵי הַפְּרָצוֹת שֶׁעָשׂוּ בְּמִקְדָּשׁ

כֹּאשֶׁר עָלָה בְּגִרִּיס הַרְשָׁע עַל יִירוּשָׁלַיִם בְּפֶעַם הַשְּׁלִישִׁית, הוּא עָשָׂה שְׁלוֹשׁ עֲשָׂרָה פְּרָצוֹת (מְגִילַת אֲנִטְיוֹכוֹס אוֹת מוֹ ד"ה קָם בְּגִרִּיס) בְּסוּרָג שֶׁבְּמִקְדָּשׁ. הַסּוּרָג הָיָה מַחֲצִיזָה גְּבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים (זִכָּר דָּוִד מֵאֲמָר שְׁלִישִׁי פֶּרֶק צֹא דָף רֶפֶה ע"א ד"ה אֲמֵנִם שׁוֹרֵשׁ אֵלֶּה) שֶׁהָיוּ בָּהּ נִקְבִים נִקְבִים כְּמוֹ מִיטָה מְסוּרָגָה בְּחִבְלִים. וְהִיתָה עֲשׂוּיָה מַחֲתִיכוֹת עֶץ אֲרוֹכִים וְקִצְרִים שֶׁמְרַכִּיבִים אוֹתָן זֹז עַל זֹז בְּאֶלְכֶסוֹן. הַסּוּרָג הָיָה מִשְׁמַשׁ לְהַבְדִּיל בֵּין הַגּוֹיִים הַנִּכְנָסִים לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית ה' וּבֵין יִשְׂרָאֵל, כִּדִּי שֶׁהַגּוֹיִים לֹא יִכְנְסוּ יוֹתֵר אֶל הַקּוֹדֶשׁ פְּנִימָה. לָכֵן הַיּוֹנִים הַרְשָׁעִים פָּרְצוּ בְּסוּרָג פְּרָצוֹת, הוֹאִיל וְנַעֲשֶׂה לְהַבְדִּיל אוֹתָם מִלְּבוֹא פְּנִימָה (יְטוֹב הָאֲרָץ לִרְיָ נֶטוּ שְׁפִירָא עַל מִשְׁנֵה כְּלִים דָּף ח ע"ב ד"ה הֵנָּה קוֹדֶם שֶׁבָּא), וְכוּוֹנְתָם הִיתָה שִׁהֲקִלְפִיהָ תִּינֵק מִמְּקוֹם הַמִּקְדָּשׁ עַל יְדֵי הַפְּרָצוֹת שֶׁעָשׂוּ, וְתִגְבֵּר עַל הַקְּדוּשָׁה (יְטוֹב הָאֲרָץ לִרְיָ נֶטוּ שְׁפִירָא עַל מִשְׁנֵה כְּלִים דָּף ח ע"ב ד"ה כְּתָב). וְהֵם עָשׂוּ דּוּקָא שְׁלוֹשׁ עֲשָׂרָה פְּרָצוֹת בְּסוּרָג כְּנֹגַד 'שְׁלוֹשׁ עֲשָׂרָה מִדּוֹת' שֶׁבְּעִלְיוֹנִים (זִכָּר דָּוִד לִרְיָ דוֹד זְכוֹת מִמּוֹדִינָא מֵאֲמָר גַּ פֶּרֶק צֹא דָף רֶפֶה ד"ה 'אֲמֵנִם שׁוֹרֵשׁ' בִּשְׁם הַרֵב כִּנֵּף רִנָּים), שִׁישְׂרָאֵל לֹא יַעֲזוּרוּ אוֹתָן (יְבִנִי יִשְׁשֹׁכִי) מֵאֲמָרִי חֲדָשִׁי כְּסִלּוֹ טֵבַת מֵאֲמָר ד אוֹת כֵּט ד"ה הֵנָּה אֲמָרוּ).

אֲךְ הַקֶּבֶ"ה בְּרַחֲמָיו הוֹרִיד עַל מִתְּתִיחָוּ וּבְנֵי הַחֲשֻׁמוֹנָאִים שִׁפְעָה (יְטוֹב הָאֲרָץ לִרְיָ נֶטוּ שְׁפִירָא עַל מִשְׁנֵה כְּלִים דָּף ח ע"ב ד"ה כְּתָב) מִשְׁלוֹשׁ עֲשָׂרָה מִדּוֹת הַרְחֲמִים (זִכָּר דָּוִד לִרְיָ דוֹד זְכוֹת מִמּוֹדִינָא מֵאֲמָר גַּ פֶּרֶק צֹא דָף רֶפֶה ד"ה 'אֲמֵנִם שׁוֹרֵשׁ' בִּשְׁם הַרֵב מִבּוֹא שְׁעָרִים), וְגִבְרָה יָדָם עַל מַלְכוּת יוֹן. וְכִשְׁנִכְנְסוּ הַחֲשֻׁמוֹנָאִים לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ (יְטוֹב הָאֲרָץ לִרְיָ נֶטוּ שְׁפִירָא עַל מִשְׁנֵה כְּלִים דָּף ח ע"ב ד"ה כְּתָב), הֵם הַחֲזִירוּ עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה (יְבִנִי יִשְׁשֹׁכִי) לִרְיָ צִבִּי אֲלֵימֶלֶךְ מִדְּיוֹנֵיב מֵאֲמָרִי חֲדָשִׁי כְּסִלּוֹ טֵבַת מֵאֲמָר ד אוֹת כֵּט ד"ה הֵנָּה אֲמָרוּ) וְגִדְּרוּ אֶת הַפְּרָצוֹת שֶׁעָשׂוּ הַיּוֹנִים הַרְשָׁעִים. וְעַל מָה שֶׁבִּיקְשׁוּ הַיּוֹנִים לִינוֹק מִ'הַשְּׁפַע' שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דֶּרֶךְ שְׁלוֹשׁ עֲשָׂרָה פְּרָצוֹת שֶׁעָשׂוּ בְּסוּרָג, תִּיקְנוּ הַחֲשֻׁמוֹנָאִים לְהַשְׁתַּחֲוּוֹת שְׁלוֹשׁ

עשרה פעמים במקדש (יטוב הארץ' לר' נתן שפירא על משנה כלים דף ח ע"ב ד"ה כתב) **אל מול אותן הפרצות** (פירושו ר' עובדיה מברטנורא על משנה שקלים ו, ג סוף ד"ה פשפשיק, ובכל השתחויה היו מושכים 'שפע' מהעליונים (יטוב הארץ' לר' נתן שפירא על משנה כלים דף ח ע"ב ד"ה כתב, יזכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ג פרק צא דף רפה ד"ה אמנם שורש), ונותנים תודה על אובדן מלכות יון הרשעה (יטוב הארץ' לר' נתן שפירא על משנה כלים דף ח ע"ב ד"ה כתב).

החשמונאים שנכנסו למקדש על מנת לטהרו מצאו 'פך שמן' קטן **החתום** בחותמו של כהן גדול. הם מצאו דווקא 'פך' כי הוא גמטריא 'ס"מ', **להורות שחיות הס"מ ניתנה בידם, ולא היה לו עוד כוח לקטרג עליהם**. והס"מ נעשה כמו דבר הנחתם ב'חותם' שאינו יכול לצאת לחוץ ולהתגלות כי החותם מעכבו. לכן החשמונאים מצאו דווקא חותם של 'כהן גדול', אף שאין דרכו של כהן גדול לחתום על כלי השמנים בחותמו שהרי לזה היו ממונים מיוחדים על היינות והשמנים והסלתות, וגם לא היה צורך שיחתום. **אלא שכל זה היה נס** (יבני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר י פך השמן אות ג ד"ה ועוד אבאר) מחותמו של **מיכאל הכהן הגדול** בעליונים (ישליה הקדוש' תורה שבכתב פשוט וישב מקץ יגש הנקרא 'צאן יוסף' ד"ה והנה ידוע בדברי רבותינו, 'דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממונקאטש דרך עה ד"ה וזה היה הענין), **שבא להורות על דבר הנעלם, כי באותה השעה ביטלו בשמים את כוחו של ס"מ שעולה גמטריא 'פך', על ידי הכהן הגדול שהוא שורש החסד ומהווה מרכבה לשם 'אל' שנאמר 'חֲסֵד אֶל כָּל הַיּוֹם' (תהלים נב, א). ועל ידו יצא משם 'סמא"ל' אותיות 'אל' המחיות אותו, והתבטל מיד כוחו כי נשאר רק אותיות 'ס"מ' (יבני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר י פך השמן אות ג ד"ה ועוד אבאר).**

החשמונאים הכניעו את מלכות יון וכך יהיה לעתיד לבוא עם מלכות אדום

המלחמה האחרונה של בני החשמונאים נגד היוונים התחילה לפני יום הכיפורים (יבני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות ג ד"ה ויש לומר עוד). **וביום הכיפורים עצמו יוחנן כהן גדול אביו של מתתיהו עבד במקדש** (רש"י גמ' סוטה דף לג ע"א) **ושמע 'בת קול' יוצאת מ'קודש הקודשים' ואומרת בארמית "נִצְחוּ סָלְיָא דְאִזְלוּ לְאַנְתָּא קִרְבָּא לְאַנְטוֹכְיָא"** (גמ' סוטה דף לג ע"א) שפירושו כי 'ניצחו הטלאים שהלכו למלחמה באנטוכיא', והכוונה היא לבני בית חשמונאי שנלחמו עם היוונים לפני יום כיפורים והמשיכו להילחם ביום הכיפורים (רש"י גמ' סוטה דף לג ע"א), **וה'בת קול' בישרה על נצחונם, כפי שאכן היה באותה השעה** (יבני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות כח ד"ה ותתבונן עוד). ובמלחמה זו חיללו החשמונאים את יום הכיפורים, לפי שמותר במלחמה מעין זו לחלל את השבת (ראה גמ' שבת דף יט ע"א בשם שמאי) וכל שכן את יום הכיפורים (יזכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק צא דף רפד ע"ב ד"ה ימים האלו והזמן הזה). וכיון שאת בשורת הנצחון שמע דווקא יוחנן כהן גדול כשהיה עובד את עבודת יום הכיפורים, לכן התקינו בעל הנסים' להזכירו **'בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי'** (יבני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות כח ד"ה ותתבונן עוד).

ומה שנתבשרו מה'בת קול' בקודש הקודשים דווקא בלשון ארמית **"נִצְחוּ סָלְיָא דְאִזְלוּ לְאַנְתָּא קִרְבָּא לְאַנְטוֹכְיָא"** (ראה גמ' סוטה דף לג ע"א), **משום שארמית היא לשונם של 'הקליפות' וכאשר אמרה הבת קול בלשונם היא הכניעה אותן**. וזה גם הטעם שאומרים את הקדיש בלשון ארמית "יתגדל ויתקדש שמה רבא, בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה ויצמח פרקנה ויקרב משיחה וכו' ", וזה על מנת להכניע את 'הקליפות'. וזו גם הסיבה שנתקן בנוסח 'על הנסים' לומר בתחילה בארמית **"וְעַל הַפְּרָקָן"** וכן בסוף שוב בארמית **"עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפְרָקָן כְּהִיֹּם הַזֶּה"**, כשפירושה של התיבה הארמית **"פְּרָקָן"** היא **'ישועה'** (יבני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות ג ד"ה ויש לומר עוד). **וכך עמדו אנשים מבית חשמונאי והכניעו והפילו את מלכות הרשעה** (ילקוטי הלכות' לר' נתן מנמירוב תלמידי ר' נחמן מברסלב חושן משפט א' גביות חוב מהיתומים ד, ב), **ולא התקיימה המחשבה הרעה של 'הסטרא אחרא' להשכיח את התורה הקדושה מישראל** (ילקוטי הלכות' לר' נתן מנמירוב בחלק יורה דעה ב' שילוח הקן ה, ז) (להרחבה על השפה הארמית והכנעת החיצונים על ידה ראה אחד ממאמריו לפרשת ויצא – סודה של השפה הארמית).

התחלת הישועה בניצחון נגד מלכות יון היתה **ביום הכיפורים** וגמר הישועה היה **בחנוכה**, וכפי שנאמר בפיוט 'מעוז צור' **"בְּגִי בִינָה יָמִי שְׁמוֹנָה קָבְעוּ שִׁיר וְרָנִים"**, כאשר **"בְּגִי בִינָה"** זה כינוי ליום הכיפורים, כלומר שאז התחילה הארת הנס והסתיימה ב"יָמִי שְׁמוֹנָה" (יבני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות ג ד"ה ויש לומר עוד). **ובפרט ביום כ"ה בכסלו** (גבול בנימין' על התורה לר' בנימין הכהן חלק ב' דרוש ג מקץ חנוכה דף קכה ע"א טור א ד"ה אמנם יובנן) **הוא יום ראשון של חנוכה** (יבני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות ג ד"ה ויש לומר עוד), **שבו גברו בני החשמונאי על היוונים אויבי ה' ושונאיו, וחזרה המלוכה לישראל למשך יותר ממאתים שנה עד חורבן בית המקדש השני** (יזכר דוד' מאמר ג תחילת פרק צס דף רצב ד"ה יום הנצחון). לכן קבעו את תחילת ימי החנוכה כבר ביום כ"ה בכסלו אף שנס פך השמן היה רק בשבעה ימים שאחריו, לפי שעיקר הנס של תגבורת בית החשמונאים היה ביום זה. ומדליקין גם בו 'נר' שהוא גמטריא כל התיבות שהיה צועק יהודה המכבי במלחמה **"מי כמוכה באלים יהו"ה!"** (בת עין' לר' אברהם דוב מאוריטש דף כב ע"ב טור ב ד"ה 'מקשין העולם. והוסיף שנכתב כאן 'כמוכה' עם ו, כי כחמת החולם החסר זה כאילו נכתב עם אות ו' עייש).

ישראל צריכים לספר בימי החנוכה על ניסיו של הקב"ה וכיצד עשה דין ביוונים הרשעים, ועל ידי שמספרים על הכנעת הרשעים חוזרת ונכנעת 'הסטרא אחרא' (יטור ברקת' לר' חיים הכהן תלמידי מהר"ח חלק אורח חיים הלכות חנוכה סימן תרעא סעיף ה ד"ה 'אשר חז"ל הגידו לעולם כינס אדם') **(ונופלים הרשעים של אומות העולם שונאי הדת היהודית**. וכן הוא בכל שנה ושנה, עד אשר ייפלו ויתבטלו לגמרי בביאת משיח צדקנו. וזה מה שנאמר **"עֲרַכְתָּי נֵר לְמִשְׁחִי"** (תהלים קלב, יז) כלומר שעל ידי **"נֵר"** חנוכה בכל שנה, אנו יודעים שיתבטלו כל 'הקליפות' לעתיד לבוא בימות המשיח (מאור עינים' לר' מנחם נחום מצירינבול פרשת מקץ ד"ה זמן שיעור חדלקת נר חנוכה). וכמו שעשו החשמונאים כהני ה' מלחמה עם היוונים, כן יעשו ישראל לעתיד לבוא בגאולה העתידה מלחמה עם מלכות אדום הרשעה (יצרור המור' לר' אברהם סבע פרשת ויצא ד"ה וכן רמז ברה"י חילו), ואחר כך יתקיים מה שנאמר בנוסח 'על הנסים' **"וְאַחֵר קָדְ בָּאוּ בְּנִיךְ לְדַבֵּר בֵּיתְךָ וּפְנִיךָ אֶת הַיִּכְלָךְ וְטָהְרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחִצְרוֹת קִדְשְׁךָ"** (יבני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ב אות ג ד"ה טוב הדבר להבין), במהרה בימינו, אמן.

קורא יקר! עלויות ההדפסה שלנו בכל חודש מגיעות לאלפי שקלים, ואילו מספר התורמים הם בודדים, והתרומות הקבועות לא מכסות אפילו חצי מהסכום החודשי, לכן אנו מבקשים שתסייע לנו שנוכל להמשיך להדפיס עבורך ועבור שאר הקוראים. אפשר להעביר תרומות דרך עמדות "קהילות" או "דריים פלוס" לבחור קופת 'מטעמי תורת חיים' ולצין שזה עבור הדפסת העלונים. ניתן לתרום גם בהעברה לחשבון: בנק הדואר מספר 09 | סניף 001 | מספר חשבון 30608503 | שם החשבון חיים לנגר כמו כן ניתן לשמוע על אמצעי תרומה נוספים בטלפון 052-7675933 או במייל הרשום למטה. **"ישר כוח! ואשרי מי שבזכותו יזכו אלפים בעם ישראל להמשיך ללמוד ולהתענג כל שבת!**

<p>ניתן לקבל את העלון במייל מדי שבוע alon.torat.haim@gmail.com 052-7675933 וההצפה ניתן ליצור קשר במייל לעיל או בטלפון</p>		<p>רשאה שליטת במחזורי: חנה בת עינא חיי</p>		<p>רשאה שליטת במחזורי: מרים בת רבקה חיי שרונה בת מרים חיי מששן בת מרים חיי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה אברהם חי בן יוסף שמעון יי</p> <p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>		<p>לעילי נשט רחא אנשמה יי לעילי נשט רחא אנשמה יי אולנה בת מרים יי יקור בן דורית יי</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--